

HISTORIA ESZTERROL

~~P. O. hung.~~
~~W. F.~~

Q. M. T.
134.

(Ciml. hiányx.; A₂ lev. csontka.)

Nem hié emléke!

Estes dolga.

(Estes
Eneke).

OSZK

Colosváratt,
1577.
Heltaj Gasparne.

P. O. hung.
~~117~~

Anonymus. 3825/44

1577.

gy bent feiedelem ebes aßonról,
Lében ennekem Perfa Királynéről,
nagi aßonioc peldát vegienec arról
Kic lehetnec Isten vtán gyamolúl.

Szántalan bűnéuel Istent busita,
Sido nemzet kit Isten sanyargata,
Országokból vgyan mind ki pusztita,
Soc vdegen nemzet kößt nyomorgata.
Elben Perfiában vala nagy socka,
Király lako helye nagy város Susa,
Artoxerxes Királynac ot vduara,
Kinec két estendő hogy koronázua.

Sido wrsi töb wrac kößt vduarba,
Mordokai ackor egy álmod lata,
Kialtás menydörgés nagy zay indula,
Föld meg indult nagy haboru mind rayta.
Fel tamat két nagi Sarkáy hogi meg viő.
Sörnyű süuöktésbe mind kette vagon,
Minden nemzet hadra késült bauokon
Hogy à Stentec seregére hartzoily
Ezen nap fénye világa el vesse
Az bent nemzet ezen igen meg
Köste czac nagy iai sooly i
Mert mind ez világ ő rea ve
Istenhöz esénec ki me
Egy forrásból im egy nac

*Hispania Ezerből Kol. 1577.
ausz: anonymo.*

Világ lón mert az nap bépen fel kele,
Az nyomorult nép feyét fel emele.

Ez álmod Mordokai nem érthete,
Noha elmeyét rayta igen vete,
Isten tanaczánac azért itile,
Vária iouendöbe benne mi kelne.

Dolgaban hiú, vigyáz Kirallya mellet,
Titkony két wr Kiralyra öbue beßellet.
El akariác veszeni Artoxerxest,
Kit Mordokai bizonnyal meg értet.

Eßt Királynac hamar ő meg ielente,
Törüény vtán két Wr fán hala czügge,
Mordokainac Király meg köbene,
Sokkal meg tíftele őt fellyeb viue.

Leuélbenis irata nagy io tetét,
Ne lenne ez vtán is el feleitet,
Kit egy Wr Aman oly igen nehezlet
Hogy Mordokait vesni banta azért.

Egy kedue iöt Artoxerxes Királynac,
Nagy lakást berze mind az nagy Wraknac,

és hatalmat ielenté azoknac,
uan napig frísen lakozánac.
Bagiból fő fő emberec,
rallyal addig lönec,
a város népénc.
odognac begénec.

Az

Az lakás egy bép kertben város mellet,
Minden drága köbülettel berzeter,
Király boráual tartánac ot mindent,
Ki mint akar inni vgy attác törüent.

Szerzet Királyné is egy vig örömet,
Vasti neuc Aßbonyokat be intet,
Heted napya lakásnac már hogy el iöt,
Király vendégihöz mutata keduet.

Solita het Hopmesteret valaßta,
Aßbont vendég köbße kéuánta hyia,
löne bépen, lenne feyében Corona,
Hogy bép hölgyét, látna az ő orbága.

Oly dolog Aßbonynépekben az termet,
Czoda mint keuéllyiti meg az embert,
Király bauára Vasti nem emelkedet,
Mert vendégitől most ő is nem mehet.

Nagy haragya lön Királynac aßbonra,
Törüent tegyenec ra Wraknac hagyja,
Kiraly Hopmestere és fő tanacza,
Az Sententiát Aßbonra ki monda.

Im érti felséged Aßbonyunc dolgát,
Kiuel férti nem czac méltoságodat,
De meg gyalashta mindenic ortzaiát,
Kic felséged vtán biriuc magunkat.

Neiunc az lakasban mind velle vadnac.
Aßbonyunc valaßtételét mind hallyác,

Aij

Minden

Minden országidban est ők meg mongyác,
Mert iól tudgyuc nyelucket Aßßonyoknak.

Ezent fogyác nekünk is czelekedni,
Gonosz pelda olyan fog el teriedni,
Sőt minden nemzetec kezdic hallani,
Wrokat azoc sem kezdic böczülni.

Minékünk és az törüénec így tetzic,
Hogy ha felségednec is ionac tetzic,
Sékiből aßßonyunc maid ki vetkezzéc,
Valaki érdemli abba vltesséc,

Szauát keuélységét Aßßonyoc hallyác,
Azért büntetését is maid had tudgyác,
Tisztessége már ne legyen aßßonnac,
Póra tegyed rólla hogy tanóllyanac.

Ez törüént felséged meg is irassa,
Országodban vgyan el hordoztassa,
Segény, kazdag aßßony wrát halgassa,
Mert méltó büntetése léz aßt tudgya.

Tetzéc az Királynac ez Sententia,
Kit minden országiban hordoztata,
Wrához minden ház népe halgatna.
Segény bodog aßßony szauát fogadna.

Immár Vasti czac egy köz aßßony vala,
Királynac tanaczi így bölnac vala,
Keressene ha felséged akaria,
Sép búzeket ennyi soc országidba.

Termete

Termete io vólta tetzic mellyiknec,
Vasti helyet legyen te felségednec,
Ez beßéd Királynac oly igen tetzéc,
Erre gongyalón vduara népénec.

Sufaban lakic Király varosában,
Mordokai szido nemzet mint mondám,
Egy battya leanya nagy áruaságban,
Kit Mordokai tart nagy gyengen dragán.

Estter neue szép nemes modon tarttya,
Leany igen szép termet kegyes ortza,
Több búzec köst ötet vittéc vduarba,
Legsebbiknec Hopmester est talála.

Gyorsan szolgalokat szerze melleic,
Feresztete mindenképpen szépite,
Kilón soc szép leant tart ekesitue,
Hogy Királyhoz olykor eggyenként vigye.

Io ideig ferestete ruháza,
Mint oly felség házait szépen tarta,
Draga olajal testeket mosattya,
Mint kellyenec Királynac vgy oktattya.

Teléc ez dolognac már estrendeic,
Királynac hól eggyet hól mást be viue,
Kit ki küld aßt hiuatlan nem viszi be,
Egykor Estert az rend szerent viue be.

Szerete mindennei inkább az leant,
Király azért feiében tön Coronát,

Vastit

Vasit el feleite tartya vduarát,
Wrakhoz országhoz Io keduet mutat.
Eft Mordokai meg hatta Ester nec,
Mi nemzet volna ne mongya senkinec,
Ester engedelmes mind az beséd nec,
Mind aſt teſi mint ha battyaual laknéc.
Forog czac ot vduartól nem tauozic,
Mordokai mert Király ſolgai egyyic,
Tiſteſégen két wr vgy boſſonkodic,
Hogy Királyt el veſteni vgyekezic.
Ester nec Mordokai meg iclente,
Királynac Ester azont meg beſéle,
Király az két wrat méltan büntete,
Mordokai maſod dolgát kőſene.
Irata leuelbe az iambor dolgát,
Ez vtán igen fel vön egy nagy wrat,
Kinéc mindennél terdet feyét haytat,
Ebben ellent de czac Mordokai tart.
Ezen intic az kic akarnác iouát,
Tiſtelne vellec az nagylágos Amant,
Ebben ne ſegne Király kéuanſagát,
Ómaga is erti az wr haragiát.
De nekic aſt mongya hogy ſido volna.
Embent à ſerént ó nem imadhatna,
Az wr meg buſult nagy pokol ſandékba,
Mint állyon boſſut eſét vgy forgattya.

Eggyul

Eggyul Mordokait ſemmi nec tartya,
Király orſágiban hól ſido volna,
Eggyig mind azokat veſteni ſánta,
Ez ſörnyű rontalt egy napra gondolta.
Lon ſembe Királlyal erről igy ſolla,
Sſellel egy nemzet lakic orſágidba,
Töllunc külön törvénybe rend tartásba,
Semmit nem tart té paranczolatodba.
Mongyad wram földünk ből veſeſuc el,
Minden felé paranczoly leueleddel,
Tarházadat meg ſegitem nagy pénzel,
Ha ſeſéged eft engedi io keduel.
Io keduel Amannac Király ot ſola,
Pénzenékül hogy ó nem ſúskős volna,
Am ſidockal tenne az mit akarna,
Azért peczetes gyűróiét ott ada.
Tere onnat Aman hamar indula,
Cancellarius deakit ſorgattya,
Király ſauáual minden felé ira,
Orſágoc Capitaninác eft hagyta.
Valahól orſágomba ſido vagyon,
Hagiom kiczin nagy mindenűt meg halliő,
Ebben ſenki ne keduezen halasſon,
Aman aſt meg mongya legyen egy napon.
Rend tartásoc törvényec életekbe,
Mert más vagyon nem él nec törvényembe,

B

Értem

Ester erre czac est izene, Menyel,
Városbeli vidóc gyúllyenec mind fel.

Ne legyen senki ki ennéc vagy innéc,
Harom eýe nappa de böytellyenec,
Im én is böytelec ostán be megyec,
Ha meg kel halnom is már sembe lessec.

Tetzéc az battyanac böytet hirdete,
Istennec nagy sirua abba könyörge,
Wram Wram mindenc terentöye,
Ha te akarš könnyen mást rehetz ebbe.

Semmi keuélységből nem töttem wram
Hogy ez keuély embert én nem imadam,
Még laba nyomát is meg czokolgarnám,
Ha ez Izraelnec használna tudnám.

Embernec mutatni de nem akarám,
Ašt az tisztességedet maššor se adgyam,
Az mellyet egyedül erdemleš wram,
Isten felet embert lenni sem mondom.

Azért en Istenem tarcz meg népedet,
Ne had el vessteni te örökedet,
Nam mennyišer Wram šabaditát est,
Tudom nem erőtlen most is te kezec.

Sánnyad ennyi néped mutasd hatalmad
Fordicz vig lakásra mostani siralmat,
Had ellyúnc dicziriúnc méltosagodat,
Ha meg halunc Wram ki mond halaadást.

Nem

Nem külömb ohaytás mindenút vala,
Mert a šörnyű halál czac kezel vala,
Mint halálra kőrült Ester vgy vala,
Nagy šenyessen böytel gyázba imada.

Imádkozás vtán mar harmad napon,
Drága ruhaiban öltezéc Aššony,
Két leánya velle nagy gyengen lašson,
Királyhoz indula šine pirosson.

Ortzaia mosolyog io keduet mutat,
De šűue rettegue leandra hanyotlot,
Mint ha vgyan olyan gyengen tartatot,
Masic az ruháián hátul emel tart.

Mikor Palotában Ester iuta be,
Király drága módra vala öltezue,
Šekiben vi šörnyű ő tekintete,
Mint egy busult šemmel Aššonra néze.

Ottan boczatkozéc Aššony el hala,
Király meg esmere šekből ki ála,
Földrül fel emele šépen bištata,
Aranyas veszeiét vete ő rea.

Rettegue bešédét hogy aššony kezec,
Esmet ot el eséc šine el vesze,
Vduarával Király vgyan kešerge,
Nagy šépen kerdeze tölle mit kerne.

Végre monda Wram felséges Király,
Ha ma ebédemre ionel Amannal,

Buj

Ackor

Akor meg mondom, fogada Király,
Azért ebéd közbe így szól Asszonyal.

Lásd az mit kívánok mind adva leszen,
Ha országom felét kéred meg legyen,
Asszony azt felele, vendégem legyen,
Hónap is felséged most csak azt kérem.

Tón fogadtál Király, akkor fel kele,
Aman nagy örömmel hazához méne,
De mentében Mordokait tekinte,
Fő fő rendnek othon buvat bevéle.

Az mielőtt berette Király vgy veti,
Mássa Király után mert ninczen senki,
Asszonya Királynal csak őt vendégli,
Mert méltóságomat vgy mond jól érti.

Kedig hónapra is ebédre hiua,
De ily bodogságnak nincz ize hasna,
Hogy ez szót látom én az vduarba,
Ki engem nem imad mint Király hatta.

Holual az Királytól intic ezt kerie,
Tanácsi azt mongyác azt fel kötefse,
Annac az ő fia ötven sing lenne,
Az ebéd oraián akasztás lenne.

Oly igen tetzéc az, fát emeltete,
Az éyel Királyra alom nem ióue,
Lástrom könyveket oluastat előtte,
Mordokai dolga am ele kele.

Solga

Solgait kérdeze Király io holual,
Ha Mordokainac volt azért ioual,
Tanácsi solgai mongyác egy fíual,
Semmi kőbenettel bezzeg nem voltal.

Szinte az bevéden Aman iuta be,
Király mint tanácsát kérdezni kezde,
Az kit én akarnék meg tisztelnie,
Mondodé mit tegyec Aman ő velle?

Ezt alitya Aman rólla fíollana,
Azért az Királynac tanácsot ada,
Fő ruhát adasd ezennel arra,
Fő louadra vlted meg Coronázua.

Legyen fő tanácsod ki ezt kiálca,
Így tiszteli Király az kit akarna,
Ezt minden vtzakon nagyon kiálca,
Az tanácsra Király Amannac monda.

Io tanács ez azért ez maid meg legyen,
Sido Mordokai nekem io hiuem,
Job ruhámba leg job louamra vlyen,
Az mit mondal meg lásd neki meg legyen.

Gongyalón mindenre noha kételen,
Mordokai előt városba megyen,
Az mit Király hagyot kialta nagy fen,
Hazához vgy tere Aman keseruen.

Io baráti velle és felelége,
Ezt nagy bosszónkodua nekic bevéle,

Mar

Már ők sem biztattyác eset kétségbe,
Azonban el hiuác Amant ebédre.

Több bebedec után az ital közben,
Király Estert kérdi oly igen bépen,
Tegnapi kérése tölle mi legyen,
Ország felét is kéri meg legyen.

Sola azért Asszony ot az felségnek.
Ez az min könyörges te felségednek,
Felséged kegyelmes legyen feiemnek,
Velem egyetembe én nemzetemnek,

Engem nemzetestül mert meg vőtenec,
Feienként halálra tölled meg kértec,
Lelkűnc felet mindent kapsira vettec,
Vduarba méltatlan ez arulóc élnek.

Estert Király kérdi hogy azt ki mérte,
Hogy mind Aman dolga, ottan meg érte,
Király az ebédrol egy kertbe méne,
De bertelen Aman ezen rettene.

Semmi reménsége nincz életébe,
Egy házba Asszonnyal nagy könyörgésbe,
Királynét meg fogta hailot ölebe,
Assonnac agyára but keseruébe.

Tere meg az kertből, Király be iuta,
Ester az mely agyba, Aman bút oda,
Nam feleségemnek sincz batorfága,
Hiszem maid előttem rontod, így sola.

Ezen

Ezen annál inkább Aman el hala,
Azonba Királynac ebbe hir iuta,
Aman vduarabán egy ackasztó fa,
Kire Király hiuét kötteni banta.

Raita Király inkább el haborodéc,
Ottan hagyja Amant az fára köséc,
Igy az másnac asot verembe eséc,
Királynac haragia ebbe meg bűnéc.

Temérdeki kincze és draga háza,
Ot mind Esteré lön Aman iobága,
Ester Mordokait monda hogy battya,
Azért meg bevéle mi nemzet volna.

Király Mordokait ottan hiuata,
Az Aman gyűrőjét önéki ada,
Ester az iobágot battyanac ada,
Immár Aman helyet Mordokai vala.

Ester ezen kéri az feyedelmet,
Hamar meg másollya Aman leuelét,
Kit Király neuével soc felé küldet,
Hogy egy nap el vesßen à bido nemzet.

Oly igen io keduel bebedét halla,
Deakoknac Király meg paranczola,
Sidóknac meg lenne ő szabadfága,
Ő törvényec berént lenne lakása.

Valakic őket ebben haborgatnác,
Tisztartóc azokra fel tamadnánac,

C

Mint

Mint Király hitlene vgyan le vagnác,
Ez leuelet vinnéc minden országac.

Ennec napya lenne mely nap le vagnác,
Az kic az Sidóknac gonofit mondanac,
Söt várasokát is földre rontanác,
Lenne ez tanufág az áruloknac.

Sufában is leuél hamar el iara,
Hol az Király lakéc Sidókhöz iuta,
Mordokait lattyác drága ruhába,
Vduarból ki ióni feiën Corona.

Sidóc nagy örömben mindenút vadnac,
Soc Pogánoc ezen czudálkozánac,
Istent meg esmeréc vgy magasztallyác,
Sokan à bent nép hütére allánac.

Ez világon minden őket tiszteli,
Király országiban Sidókat feli,
Mordokai tisztét mert minden érti,
Az paranczolatnac napyát is veli.

Nap el teléc, Sidóc mind késsen vadnac,
Hól mi ellenségeg aßt mind le vagác,
Czac Sufában öt bázan meg halanac,
Amannac tíz fiát fara akasztác.

Az tób országokba Sidóc kic vóltac,
Ellenségbe tizen öt ezert vagánac,
Tizen negyed napián az böyt más hónac,
Kit minden estendön Vnnepnec tartnac.

Gazdag

Gazdag lakodálmot mindenút téstnec,
Sombedságba minden étekbe küldnec,
De Sufában lakóc est két nap illéc,
Hogy az ellenséget öt két nap oléc.

Ira Mordokai mind à Sidóknac,
Király országiban valahól vadnac,
Tizen negyed ötöd napyán ez hónac,
Minden estendöben vigan laknánac.

Siralnoc öröme mert ot fordula,
Ellenségeg öröme sírásra iuta,
Az egy Görög Aman mint iárt meg írã,
Mi okból busúlt volt tuttokra adã.

Azért meg ez nap is Sidóc meg tarttyác,
Az napon az Ester dolgát oluafsác,
Az Aman neuére valahul iutnac,
Az Sinagognac padait hopollyác.

Gongyát igy visele Isten ez népnek,
Ester est battyáual leuélbe teuéc,
Emlekezetire ő nemzeteknec,
Minemű Istene vólt à bent népnek.

Ot ra emlekezéc régi álmára,
Mordokai regen kit látot vala,
Hogy ez mind Istentől vegezue vólna,
Forrásból löt nagy viz az Ester vólna.

De az két nagy Sarkany ki őbue vina,
Mordokai s Aman nagy változasa,

Cij

Halálra

Halálra gyűlt loc nép az fido volna,
Kinec napya el vesze mikor sir vala.

Tõn Isté nagy czudát mert nap meg iõue
Népének világot egben emele,
Ester altal õket hozza örõmre,
Ellenségi törét visbba terite.

Ebt is látta vala két fors tamada,
Az à két nezmet nec nagy változafsa,
Sidóc halalanac egy hagyot napya,
Az pogán vesté nec más hagyot haua.

Ot nagy halaadást tõn az Istenec,
Istent Mordokai monda nagy bölcz nec,
Mig éle nagy ioual lón nemzetének,
Kiért à bent népec õtet beretéc.

Legyen egy tanuság Ester seméllye,
Kit Isten kiczinból oly fel emele,
It Isten tanaczát esébe viue,
Magát azzonfágba õ el sem hiue.

Errõl édes battya õtet meg inte,
Kiralyhoz be menni mikor nem mérne,
Ez nagy rendre Isten hogy arra vitte,
Mindennel iót tenne és kegyes lenne.

Maga ha már binte vgy termet volna,
Hogy õ eleirõl nagy ágról volna,
Ember nec magát lennie tudgya,
Mert minden nagyságnac nagy Isten Wra.

Istennec

Istennec neuestéc régen oly embert,
A ki embereckel minden iót berzet,
Hol mi drága semély io hirt kereset,
Vagy férfi vagy asbony neuét ezzel lelt.

Oka, mert az embert Isten vgy hatta,
Fegyuertelen büléc hogy ne árthatna,
Czac az io tételre minden haylana,
Mert természet ellen az ártás vólna.

Naggya tõtté Isten, ercz meg mi végre,
Mindenecc iouára nem vesbéllyére,
Igyekezze Isten tistiletire,
Mert kõbõnetet vár az ki asb tõtte.

Ez vtán ebt gondold, read loc sem néz,
Életedbe példát minden fû kerés,
Asbtra tõt gyortya, te valamit egz,
Haz népe setétbe mindent vgy lát néz.

Végre erczed ebt is nem hiuolkodás,
Az feiedelemség de nagy gond latás,
Hogy más meg nyughalséc te arra vigyáz,
Had mõgion iót róllad loc niomorult giáz.

Ebt igen kéuannám minden ember nec,
Görög Aman vestét emlitenétec,
Az Isten iauáit kit most ilitec,
Az ki atta nektec meg esmernétec.

Nem tuda kõbõni Király io tetét,
Az berencze ilyen embert meg vakit,

Ciij

Mert

Mert magát elhibi ala sem tekint,

Ó golyobison ál hamar hatat vét.

Vgy hidyed te nálad ő te kélletét,

Ha hibéd az ég nec állandó búuét,

Hol tibtán hól homályba latod az vdot,

Ebt ha várni tudnád magad esmernéd.

Értem hogi Augustus czaár giermeket,

Vgyan tanította mint egy köz rendet,

Varrást fonást búuést vellec tétetet,

Mert igen esmérte mind két berenczét.

Gazdag Hertzeg vala Siciliába,

Agatocles előb Fazakas fia,

Pohar békín aştalan foc arany kanná,

Föld edény még annyi minden rend vala,

Iol emliti mi vólt s még miue lehet,

Minden rend ezekről nagy példát vehet,

Kit Isten Esterként nagyra fel emelt,

Tudgya hogy berencze barnyára kelhet,

Ez éneket az ki versekbe írta,

Kegyelmes Aßbonyánac aßt ayánla,

Ezer öt baz hetuen hetbe hogy írta.

Colosuárat sinta az bent György napba.

I N I
S.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

